

доц. д-р Клара Тонева

Конспект по Историята на религиите

за кандидат-докторантски конкурс при БФ на СУ “Св. Климент Охридски”

1. Предмет, поява и оформяне на науката История на религиите; съвременно състояние и предизвикателства
2. Същност на религията; основните хипотези за нейния произход (теистична, натуралистична, анимистична, атеистична, политико-социологична); богословски анализ
3. Всеобщност и древност на религията – психологически аргументи; филологични и палеонтологични доказателства; библейска хронология; възгледи против всеобщността на религията; богословски анализ
4. Монотеизмът като изначална форма на религията (архаичен облик, старозаветният монотеизъм); произход на политеизма – причини за появата му и богословски анализ
5. Новоюдейство – кратка история; религиозни книги; учение; етика; култ.
6. Ислям - предислямски езически вярвания; личността на Мохамед; Коран и Сунна; догматика, морал и култ; направления и секти в исляма; ислямски екстремизъм
7. Маздеизъм - извори за изучаването му; личността на Заратустра (Зороастър); догматика, морал и култ; съвременен парсизъм
8. Индуизъм – извори за изучаването му; Ведаизъм; Браманизъм; религиозно-философски школи в Индия; съвременен индуизъм
9. Будизъм – религиозна писменост; личността на Буда; учение; будистки монашески общини; съвременно състояние
10. Религия на Китай – извори за изучаването й; личността на Конфуций; социалното учение на конфуцианството
11. Религия на Япония – извори за изучаването на шинтоизма; догматика, морал и култ
12. Религията на Египет – общ характер; извори за изучаването й; догматика, морал и култ
13. Асиро-вавилонска религия – божества; храмове и свещенство; култ; митология
14. Религия на древните гърци – пантеон; култ; орфизъм и мистерии
15. Религия на древните римляни – пантеон; култ, календар, празници

16. Прабългарска религия: извори за изучаването ѝ;
динамизъм – орендизъм; Тангра; култ към мъртвите; шаманизъм 1 ч.
17. Религия на древните славяни – източници за изучаването ѝ;
пантеон; погребален култ; идеята за безсмъртието; митология
18. Междурелигиозният диалог – съдържателна основа, възможности за реализирането му, форми и граници. Богословски анализ

БИБЛИОГРАФИЯ

Армстронг, К. Ислямът. Кратка история. С., 2002; *Блашер, Р.* Коранът. Враца, 2000; *Григориев, Вл.* Религиите по света. С., 1995; *Грюнебаум, Г. Э.* Классический ислам, 600–1258. М., 1986; *Дюркем, Е.* Елементарни форми на религиозния живот. С., 1998; *Евстатиев, С.* Религия и политика в арабския свят: ислямът и публичната сфера. С., 2006; *Евтимий, архим.* Материали за работата по История на религиите в Богословския факултет. – ГСУ БФ, том XX, 1942-43; *Евтимий, архим.* Уводни мисли и материали за работата по История на религиите в Богословския факултет. – ГСУ БФ, том XVII, 1939-1940; *Елиаде, М.* История на религиозните вярвания и идеи. От каменния век до Елевсинските мистерии. С., 1997; *Елиаде, М.* Сакралното и профанното. С., 1998; *Елиаде, М.* Трактат по История на религиите. С., 1995; *Елиаде, М.* Търсенето. История и смисъл в религията. С., 2000; *Елиаде, М., Й. Кулиано.* Речник на религиите. С., 1999; *Еремеев, Д. Е.* Ислам. Образ жизни и стиль мышления. М., 1990; *Журавский, А. В.* Христианство и ислам. Социокультурные проблемы диалога. М., 1990; *Керам, К. В.* Богове, гробници и учени. С., 1988; *Корбен, А.* История на ислямската философия. С., 2000; *Коростовцев, М.* Религията на древен Египет. Богове, жреци и магия. б.м., 1999; *Костов, Ив.* Ведическата литература. Сп. “Духовна култура”, 8/2005; *Леков, Т.* Древноегипетската религия. – В: История на религиите. Университетски курс лекции; *Маджуров, Н.* Същност и произход на религията. – В: Сборник по богословие, съст. *Д. Киров, Т. Коев.* С., 2000; *Майендорф, Й.* Византийски представи за исляма. Сп. “Богословска мисъл”, 2/2002; *Массэ, А.* Ислам. М, 1982; *Мец, А.* Мусульмански ренесанс. М., 1996; *Милин, Л.* Научно оправданье религије. Апологетика. Књига 2. Историја религије. Шид, 1997; *Михайлов, Д.* Зараждането на исляма. С., 2007; *Михайлов, Д.* Ранният ислям. С., 1999; *Никълсън, Р.* Мистиците на исляма. С., 2000; *Панчовски, Ив.*

Пантеонът на древните славяни и митологията им. С., 1993; *Пеев, Й.* Ислямът: доктринално единство и разноликост. С., 1982; *Пеев, Й.* История и философия на една религия. С., 1985; *Пеев, Й.* Съвременният ислям. С., 1999; *Петров, Д.* Будизъм, С., 1996; *Радев, Р.* История на арабската философия. С., 1983; *Стаматова, К.* Ако любов нямам... С., 2006; *Стаматова, К.* Мюсюлманката между традицията и модерността. С., 2004; *Стаматова, К.* Един православен поглед върху “етиката” на Мохамед. С., 2007; *Сурдел, Д.* Ислямът. Враца, 1999; *Теофанов, Цв.* Арабската средновековна култура. Т. 1. Контекст, текст, подтекст. С., 2001; *Теофанов, Цв.* Арабската средновековна култура. Т. 2. Любов, вино, мъдрост. С., 2002; *Теофанов, Цв.* Езическата арабска поезия. С., 1998; *Флоренский, П., Ал. Ельчанинов, Вл. Эрн.* История религии. Москва–Париж, 2005; *Хамидуллах, М.* Въведение в исляма. С., 2001; *Чернышев, В. М.* Религиоведение. Киев, 2004; *Чуков, Вл.* Зараждането на ислямската държавност. С., 1994; *Шиваров, Н.* Св. Писание и древноегипетската “Повест на Синухета”. “Духовна култура”, 4/1958; *Шураки, А.* Държавата Израел. б.м., 2002; *Шураки, А.* История на юдаизма. Враца, 1999; *Шураки, А.* История на юдаизма. С., 1995; *Янулатор, Ан., архиеп.* Богословски подход към разбирането на другите религии. – В: Православието и глобализацията. Силистра, 2005; *Янулатор, Ан., архиеп.* Ислам. Београд, 2005; ***Арабистика и ислямознание. Сборник. С., 2001; ***Арабистика и ислямознание. Сборник. Т. II. С., 2003; ***История на религиите, том I-V. С., 1996; ***Книга на мъртвите на древните египтяни. С., 1982; ***Коран. Перевод и коментарий *Ю. И. Крачковского.* М., 1963; ***Оксфордски речник на исляма. Рива, 2007; ***Религиите: будизъм, християнство, ислям. С., 1994; ***Свещеният Коран. Превод *Цв. Теофанов.* Тайба ал-Хайрия, 1997; ***Християнството и нехристиянските религии. Съст. и прев. *И. Мерджанова.* Силистра, 2003

Crone, P. Meccan trade and the rise of Islam. Prinseton University Press, 1987; *Erman, A.* Denksteine aus der thebanischen Graberstadt. SPAW, XLIX, 1911; *Fuller, C.* Popular Hinduism and Society in India. Princeton: Princeton University Press, 1992; *Gib, H.* Modern Trends in Islam. Chicago, 1949; *Goldziher, I.* Introduction to Islamic Theology and Law. Prinseton, New Jersey, 1981; *Grünebaum, G. E.* The Nature of Arab Unity before Islam. – А., 1963; *Grünebaum, G.* Modern Islam: The Search for Cultural Identity. New York, 1964; *Hamady, S.* Temperament and Character of the Arabs. New York: Twayne Puliscers, 1960; *Hiltebeitel, A.* Hinduism. – In: Encyccklopedia of Religion. Ed. *Mircea Eliade*, London

and New York: Macmillan, 1987; *Hitti, Ph.* Islam and the West. A Historical Cultural Survey. L., 1962; *Izutsu, T.* God and man in the Koran. Tokyo, 1964; *Lewis, B.* Islam and the West. Oxford, 1993; *Lexa, Fr.* La magie dans L`Egypte antique, vol. 1. Paris, 1925; *Lings, M.* What is Islam? L., 1975; *Madan, T. H.* Religion in India. Oxford: Oxford University Press, 1991; *Paniccar, R.* The Unknown Crist of Hinduism. London, 1968; *Parpola. A.* Deciphering the Indus Script. Cambridge: Cambridge University Press, 1994; *Pipes, D.* In the Path of God: Islam and Political Power. New York, 1983; *Posener, G.* De la divinite du Pharaon. Paris, 1955; *Schacht, J.* The origins of Muhammadan jurisprudence. London, 1950; *Sethe, K.* Amun und die acht Gotter von Hermopolis. Berlin, 1929; *Sethe, K.* Die Totenliteratur der alten Agypten. – SPAW, 18, 1931; *Smart, N.* Doctrine and Argument in Indian Philosophy. London: Allen and Unwin, 1964; *Smith, W.* Islam in Modern History. L., 1963; *Thapar, R.* Interpreting Eedrly India. Oxford: Oxford University Press, 1992; *Watt, W. M.* Muhammad at Mecca. Oxford, 1953; *Watt, W. M.* Muhammad at Medina. Oxford, 1956; *Watt, W. M.* The Faith and Practice of al-Gazzali. L., 1953; *Weightman, S.* Hinduism. – In: A New Handbook of Living Religions. Ed. John Hinnels, Oxford: Blackwell, 1997.

Забележка. Кандидат-докторантите могат да използват и изследвания, които не са включени в предложената библиография, стига те да имат научен характер.